

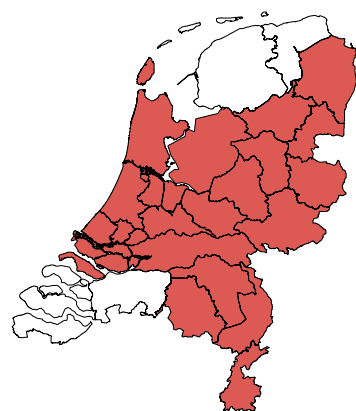
Tabel 3

Zandhagedis *Lacerta agilis*

Een forse hagedis van gemiddeld 11 tot 17 centimeter. De zandhagedis heeft een hoge kop, een stompe snuit en een bruine band over zijn rug. Het mannetje heeft in het voorjaar een opvallend groene kleur. Jonge zandhagedissen zijn grijsig.

Foto: Ewoud van der Ploeg

- soort niet waargenomen
- soort (recent) waargenomen

3

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Maaien bij koud en/of bewolkt weer. Maaibalk zo mogelijk op minimaal 10 cm hoogte instellen. Minstens 25% van de vegetatie sparen. Maaien bij voorkeur van oktober t/m januari.
Schonen	Zie gedragscode
Baggeren	Zie gedragscode
Begrazen	Zie gedragscode, aanvullend: Extensief.
Snoeien/dunnen	Zie gedragscode, aanvullend:
Dichtgroeien met opslag voorkomen.	
Onderhoud waterkeringen	Zie gedragscode Dijktafdekking afdekken van april t/m september.
Onderhoud verhardingen	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot half maart.

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (ontheftingsplicht)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode, aanvullend: Geen grootschalige ingrepen in het leefgebied.
Verwijderen bovengrond/graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Graafwerkzaamheden van in april/mei (eiafzet vanaf juni) en in de tweede helft van september (net voor de overwinteringsperiode).
Sloop kunstwerken en gebouwen	Zie gedragscode, aanvullend: Van april t/m september.
Bouwactiviteiten	Zie gedragscode, aanvullend: Op warme dagen (temperatuur hoger dan 20°C) bouwverkeer op secundaire en onverharde wegen en paden bij voorkeur van 10:00 's ochtends tot 17:00 's avonds.
Afdammen/dempen/vergraven	Zie gedragscode, aanvullend: Van april t/m september.

Leefgebied
Op zandige bodems met een structuurrijke vegetatie afgewisseld met zonnige, open plaatsen. Vooral in de duinen (helm- en duindoornvegetaties) en in heidevelden (vegetaties met struikheide en bochtige smele). Daarnaast ook langs watergangen, bosranden, spoorwegbermen en op open plekken in bossen. De soort heeft een voorkeur voor naar zuiden geëxponeerde hellingen.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Zandhagedis *Lacerta agilis*

Gebruik van het leefgebied	Zandhagedissen zonnen veel op kale, open plekken in de buurt van struikgewas. Ze schuilen in dichte begroeiingen (helmvegetaties, laagstruweel). Voor de eiafzet graaft het vrouwtje een holletje met een diepte van 7 tot 9 cm op open plekken in lage vegetaties of op onbegroeide, niet te humeuze plaatsen. Winterslaap in een zelf gegraven holletje.
Voornaamste voedselbronnen	Insecten, spinnen en slakken, niet-harige rupsen, fruit- en bloemknoppen, sprinkhanen, kevers en motten.
Leefwijze door het jaar heen	Dagactief. Winterslaap vanaf oktober. Volwassen mannetjes verlaten in maart hun winterverblijf; vrouwtjes en subadulten in april. Paring vindt plaats tussen begin mei en begin juni. Het vrouwtje legt in juni of juli eieren. Na ca. 60 dagen komen de eieren uit, meestal tussen eind juli en half september. Zandhagedissen zijn territoriaal.
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none">- Kleinschalig beheer.- Creëren/ instandhouden van een mozaïek van zandige kale plekken en structuurrijke vegetaties.- Realiseren van verbindingen tussen geïsoleerde leefgebieden.- Plaatsen met eiafzet mogen niet worden bereden of betreden.- Tegengaan van vergrassing en veruiging door extensieve begrazing of lokaal plaggen.- Afwerken van taluds met gebruik van lokale (geschikte) zandgrond.- Aanleg van zongeoriënteerde dijklichamen in het plangebied.
Belang waterschapspopulaties	Ondergeschikt belang
Verspreiding binnen Nederland	In de duinen en op de zandgronden en spoordijk taluds in de zuidoostelijke helft van Nederland, met uitzondering van Noord-Brabant en in de Zuid-Hollandse duinen. Grootste populaties zitten op de Utrechtse Heuvelrug, Veluwe, Midden-Limburg en in de duinen van Noord-Holland.
Rode lijst	Kwetsbaar
Beschermingsstatus	
Habitatrichtlijn	Bijlage IV
FF-wet	Tabel 3
Bronnen	Van Diepenbeek en Creemers, 2006. Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl ;